

KAZUISTIKY – Klíšťová encefalitida

Kazuistika KE č. 1, časopis Očkování a cestovní medicína č. 1/2017

Autor: MUDr. Věra Faierajzlová

Psal se rok 1970. Bylo léto a mladá nadějná studentka medicíny Eva trávila volné dny na Slapské přehradě. Jezdila tam od dětství na chatu uprostřed lesů a luk. Občas našla přisáté klíšťe, ale nijak zvlášť to neřešila.

Tento rok byl ale bohužel výjimečný. Po odjezdu z chaty pokračovaly prázdniny a za 14 dní se objevilo netypické onemocnění pro letní čas. Horečka, silné bolesti hlavy a opakované zvracení byly hlavní příznaky. Eva byla v té době na Moravě u příbuzných a lékař konstatoval, že se jedná o banální letní virózu. Za týden silné zvracení a horečky polevily a Eva odjela domů. Po návratu ale za několik dní opět ulehla s ještě většími bolestmi hlavy, světloplachostí a trnutím šíje. Obvodní lékařka byla naštěstí výborným diagnostikem a podle příznaků poznala, že se bude zřejmě jednat o zánět mozkových blan. Po převozu na infekční kliniku byla diagnóza klíšťové meningitidy potvrzena z lumbální punkce.

Nastaly truchlivé dny na izolačním pokoji bez možnosti návštěv. Spolupacientky byly dvě ženy kolem čtyřicítky s obdobným onemocněním, ale s mnohem závažnějším průběhem, hlavně s parézami horních končetin. Eva se dozvěděla, že má vlastně štěstí, že je mladá a pravděpodobně se vyléčí bez zjevných následků.

Jednoho dne Evu na pokoji navštívil přednosta kliniky, profesor, kterého znala i ze svých přednášek na fakultě. Opatrně, ale rezolutně jí sdělil, že bude sice zase v podstatě zdravá, ale pravděpodobně se jí dost podstatně zhorší aktuální paměť, a tím i schopnost zvládnout náročné studium medicíny. Doporučil jí, aby uvažovala o změně školy nebo i odstoupení z vysokoškolského studia.

Teprve tehdy si Eva plně uvědomila, o co všechno ji tato nemoc, kterou jí způsobilo jedno z klíšťat z milované krajiny Slapského jezera, může připravit.

Po propuštění z nemocnice musela Eva přerušit studium na celý rok. Těžko se soustředila na četbu i na další činnosti spojené s nutností vnímání a vštěpování nových pojmů, dokonce i na rozhovory s blízkými. Hodně odpočívala, chodila na procházky, ale do přírody se už bála.

Přítel se s ní rozešel, zřejmě z obavy, že už nikdy nebude jako dřív. Spolužáci z fakulty postupně přestávali projevovat zájem a pokračovali ve svém studiu ve třetím ročníku.

Eva si ale řekla, že to nevzdá a za rok pokračovala ve studiu medicíny. Bylo to ale úplně jiné než před nemocí. I lehčí předměty zvládala s obtížemi, patologii a další těžké klinické obory dřela opravdu velmi těžko.

Místo výborného a chvalitebného hodnocení zkoušek byla ráda za „dobrou“.

Veselejší příhodou byla její zkouška z Infekce. Setkala se po 2 letech s panem profesorem z kliniky. Shodou

náhod si vytáhla otázku „Klíšťová meningoencefalitida“. Zvládla to „za jedna“ a přidala mnoho vlastních subjektivních poznatků z prožitého onemocnění.

Studium nakonec dokončila. Ve srovnání se svými kolegy však s mnohem větším úsilím a obtížemi. Život pak běžel tak, jak měl, se všemi radostmi i starostmi.

Strach z klíšťat však zůstal trvalý. Když se pak stala maminkou a po mnoha letech i babičkou, dbala na to, aby všechny děti byly očkovány. Mají to štěstí, že vakcína pro ně již v dnešní době existuje.

Kazuistika KE č. 2, časopis Očkování a cestovní medicína č. 1/2016

Autor: *Jana Kovářová, DiS.*

Ota je 32letý úspěšný mladý muž, dříve aktivní sportovec tělem i duší. V létě věčně jezdil na kole či bruslích, věnoval se windsurfingu, badmintonu či lukostřelbě. Také trénoval volné potápění do 12 m. V zimě zase brázdil na běžkách nejen okolní kopce, rád si zajezdil i na prkně. Sport byl zkrátka jeho život.

Pracuje jako produktový manažer v jedné vsetínské firmě. Jeho náplní je navrhování nových výrobků, tvorba kalkulací, technické poradenství, příprava grafických podkladů, ceníků a manuálů. Mezi jeho koníčky patří modelařina, navrhuje ponorky a lodě. Byla o něm natočena televizní reportáž.

Ještě na jaře 2013 netušil, že ho čeká nejtěžší léto v životě. Vysazoval v rodinném lese stromky. Ten se nachází v okolí rozhledny Vartovna, jednoho z velmi navštěvovaných míst na Valašsku. Osudný den si večer našel tři klíšťata, která si sám odstranil. Zanedlouho potom přišly příznaky lehké chřipky – bolesti hlavy, únava, nevolnost, horečka, bolesti svalů a kloubů. Po několika dnech obtíže odezněly, nevěnoval tomu zvýšenou pozornost. Za 14 dnů odjel na firemní akci do vinného sklípku. Ačkoli toho moc nevyopil, měl velkou kocovinu. Kamarádi se mu tehdy smáli. Samotnému se mu to zdálo divné, jelikož do té doby alkohol celkem dobře snášel. Po příjezdu dostal doma vyhubováno i od rodičů, že se tak „zřídil“. Lehnul si do postele a spal. Cítil se hodně unavený, bolest hlavy byla nesnesitelná, přitom měl horečku, bolesti kloubů a svalů. Pociťoval nesmírnou bolest za očima a bolest páteře. Příznaky neustupovaly.

Po třech dnech neustávajících potíží se jeho tetě (pracuje jako zdravotní sestra) tento stav zdál velmi podezřelý a přiměla jej k návštěvě pohotovosti. Zde si moc nevěděli rady. Přehazovali si ho z oddělení na oddělení. Navštívil oční, krční a pak internu. Skončil na infekčním oddělení, kde mu odebrali vzorky krve. Z té už měli podezření na klíšťovou encefalitidu a následovala lumbální punkce, kde se klíšťová encefalitida potvrdila.

Pro Otú následovaly nejhorší dny. Lékařka mu sdělila, že teď musí jen čekat, jak se tělo s virem vyrovná. Řekla mu, že zná případy, kdy takto postižení lidé ochrnuli. Ani si neumíme představit, co se poté Otovi promítalo v hlavě. „Budu moct chodit, pracovat, bruslit, jezdit na kole...?“ Nekonečně dlouhé hodiny a dny v nemocnici na uzavřeném oddělení. Nesměli za ním přátelé, protože mozek teď musel odpočívat. Navštěvovala ho pouze nejbližší rodina. Jen ležel. Nemohl nic. Žádná televize, mobil ani knížky. Když přišla ráno paní uklízečka a rozhrnula žaluzie, cítil ukrutnou bolest, protože byl světloplachý. Ležel v pološerém pokoji a v hlavě se mu promítalo, co bude dál.

Dny utíkaly. Jednoho dne mu lékařka při vizitě sdělila dobrou zprávu. Jeho tělo se s nemocí vyrovnává dobře převážně díky tomu, že až dosud aktivně sportoval. Postupně se zotavil a uzdravil natolik, že byl propuštěn domů. To ale neznamená, že je vše jako dřív – Otovi nastává nelehké období. Půl roku marodil, poté pracoval na půl úvazku a až po roce opět na plný úvazek. Ale i tak má neustálé problémy: nosí brýle při práci na počítači, nedokáže se soustředit, je schopen pracovat maximálně několik hodin denně. Snaží se znovu aktivně sportovat, ale rychle se unaví, nadměrně se potí, potápění vůbec nezvládá. Neustále řeší otázku, jestli dokáže žít zase plnohodnotný život.

Na základě Otovy diagnózy byly na místě odebrány vzorky klíšťat a po laboratorních testech se potvrdilo, že klíšťata jsou infikovaná a jedná se o ohnisko nákazy.

Kazuistika KE č. 3, uveřejněna na www.klistova-encefalitida.cz dne 4. 11. 2012

Dobrý den, sama jsem „klíšťovku“ neprodělala, ale můj manžel před 3 lety. Když si na to vzpomenu, polije mě pot a běhá mi mráz po zádech. Pamatuji si, že jej jeho obvodní lékařka léčila penicilinem. Bohužel stav se zlepšil pouze na týden a po týdnu vysoké 40stupňové horečky, nesnesitelné bolesti hlavy, tělo neposlouchalo. Nebyl to hezký pohled a nejhorší, že i když chcete moc pomoci, nevíte jak. Po čtrnácti dnech strávených v nemocnici následovala rekonvalescence doma. Ale i teď, pokud to manžel přežene s prací, má bolesti hlavy, hučení v uších a jak nikdy nebyl nemocný, tak každý rok na týden ulehne s chřipkou nebo angínou. Už není tak odolný vůči nemoci, jako jindy. A hlavně kdekdo z našich známých a přátel podotýká, že se po této nemoci změnil. Já to pozorovala od počátku, co přišel domů z nemocnice, ale nechtěla si to připustit do doby, než to začali říkat i ostatní okolo. Je tomu tak, změnil se a lehké žití to není. Tolik si nerozumíme jako před nemocí. Náš vztah hrozně upadl. Kolikrát jsem chtěla utéct, podat žádost o rozvod, ale nemohla jsem to udělat kvůli dětem. Takže tiše vnitřně trpím a očekávám nějaký zázrak, že se to vše v dobré obrátí.